

Številka: 007-59/2012

Datum: 14.11.2012

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
Direktorat za trg dela in zaposlovanje
Kotnikova ulica 28

1000 Ljubljana

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela - mnenje Informacijskega pooblaščenca

ZVEZA: EPA: 0729-VI in vaš dopis št. 0070-9/2012-15 z dne 7. 11. 2012

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju: Pooblaščenec) je 8. 11. 2012 prejel vaš dopis št. 0070-9/2012-15 z dne 7. 11. 2012, s katerim ste se odzvali na pripombe Pooblaščenca na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (dopis pooblaščenca št. 007-59/2012/1 z dne 26. 10. 2012). Menimo, da sestanek ni potreben, smo pa želeli dodatno pisno pojasniti nekatere naše pripombe, ki jih niste upoštevali.

V zvezi z vašimi pojasnili zakaj Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljevanju: ministrstvo) potrebuje zakonsko pooblastilo za pridobivanje osebnih podatkov od različnih upravljavcev osebnih podatkov (predlagana dopolnitev 1. odst. 124. člena) pojasnjujemo, da nismo spregledali novih pristojnosti, ki jih ministrstvu daje predlagana nova 1. al. 1. odst. 72. člena ZUTD. Pooblaščenec sicer ni pristojen za obravnavanje sistemskih rešitev v zvezi s tem, kateri organi naj opravljajo katere naloge in storitve na področju zaposlovanja in trga dela, vendar pa določitev pristojnosti in nalog posredno vpliva tudi na obdelavo osebnih podatkov posameznikov. Pooblaščenec je želel poudariti le to, da kljub temu, da ministrstvo po predlogu postaja izvajalec ukrepov iz 15. člena ZUTD, ni pričakovati, da bi ministrstvo za svoje naloge in pristojnosti dejansko potrebovalo zakonsko določen dostop do osebnih podatkov posameznikov iz vseh zbirk iz 1. odst. 124. člena ZUTD. Predvidevamo namreč, da ministrstvo sploh ne bo neposredno izvajalo tistih ukrepov iz 15. člena ZUTD, za katere bi potrebovalo osebne podatke posameznikov (ministrstvo na primer verjetno ne bo neposredno izvajalo kariernega svetovanja, posredovanja zaposlitve ali zavarovanja za primer brezposelnosti, ampak bo kvečjemu izvajalo tiste ukrepe, ki so bolj sistemske narave in za njihovo izvedbo ni potrebna obdelava podatkov, ki se nanašajo na določene oziroma določljive posameznike). Zato predlagamo, da v zakonu natančno opredelite:

- katere ukrepe iz 15. člena ZUTD bo ministrstvo sploh izvajalo,
- opredelite za izvajanje katerih ukrepov ministrstvo dejansko sploh potrebuje osebne podatke (in katere),
- in v skladu z načelom sorazmernosti določite pridobivanje osebnih podatkov s strani ministrstva le za tiste osebne podatke, ki jih bo ministrstvo za izvajanje določenih ukrepov dejansko tudi nujno potrebovalo.

Glede na to, da v svojem odgovoru poudarjate potrebo, da ministrstvo pridobiva osebne podatke iz javnih evidenc, pa pojasnjujemo, da že po veljavni zakonodaji ni nobene ovire, da ministrstvo pridobiva osebne podatke iz javnih evidenc, če jih pridobiva in nadalje obdeluje za namene, zaradi katerih so ti podatki z zakonom določeni za javne. Vsekakor pa pozdravljamo vašo odločitev, da boste iz centralne evidence o začasnem ali občasnem delu izločili tiste osebne podatke, ki niso nujno potrebni.

Vaše argumente za pridobivanje podatkov iz evidenc Tržnega inšpektorata in od Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij sprejemamo, vseeno pa opozarjamo, da povezovanje (2. odst. 124. člena ZUTD) zbirk osebnih podatkov teh dveh upravljavcev z zbirkami, ki jih vodi Zavod, ni ustrezno – v skladu z določbo 85. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) je namreč prepovedano povezovati zbirke osebnih podatkov iz kazenske evidence in prekrškovnih evidenc z drugimi zbirkami osebnih podatkov. Poleg tega opozarjamo še na določbe 84. člena ZVOP-1, ki določajo obveznosti upravljavcev v zvezi s povezovanjem zbirk osebnih podatkov (obveznost obvestiti Pooblaščenca oziroma predhodna pridobitev odločbe Pooblaščenca). Zato predlagamo, da predlagate ustrezno spremembo 2. odst. 124. člena ZUTD tako, da bi se ta glasil »Zavod lahko evidence, ki jih vodi po tem zakonu, poveže z evidencami upravljavcev, ki so taksativno navedeni v prejšnjem odstavku, razen z zbirkami Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij in zbirkami Tržnega inšpektorata.«

Vztrajamo pa pri našem stališču o neustreznosti »nadomestnega« pridobivanja podatkov od centrov za socialno delo. Pri posegih v človekove pravice (kar zakonska določitev obdelave osebnih podatkov s strani države nedvomno je) se je treba vedno vprašati »zakaj poseči« in nikakor ne »zakaj pa ne poseči«. Vedno je treba izhajati iz tega, da je državi prepovedano vse, kar ji ni izrecno dovoljeno, – za to, da si država dovoli posegati v človekove pravice (pravico do varstva osebnih podatkov), pa mora imeti zelo dobre razloge. Razlogov za to, da bi po lastni arbitrarni odločitvi Zavod lahko osebne podatke pridobival prav od centrov za socialno delo, pa enostavno ni najti. Še več, tak poseg po našem mnenju tudi ne prenese ustavnosodne presoje sorazmernosti posega, saj nikakor ni nujen - Zavod ima namreč že po veljavni zakonodaji zadostno pravno podlago, da osebne podatke, ki jih potrebuje za izvajanje svojih nalog in pristojnosti, pridobiva od »originalnih« upravljavcev zbirk osebnih podatkov, zato ni nobene potrebe (sploh pa ne nuje), da bi te podatke smel pridobivati (tudi) od upravljavcev »deriviranih« zbirk osebnih podatkov, poleg tega pa tudi ni nobenega razloga, zakaj bi osebne podatke »nadomestno« pridobival prav od centrov za socialno delo.

Glede na vaše argumente, da ZUTD v 74. členu Zavodu in centrom za socialno delo nalaga medsebojno sodelovanje pri izvajanju ukrepov in storitev, pa poudarjamo še, da ZUTD v 3. odst. 74. člena določa le, da »pri izvajanju storitev in ukrepov APZ zavod sodeluje s centri za socialno delo«. Če že, bi Pooblaščenec v duhu varčevalnih ukrepov kvečjemu lahko razumel kot sorazmerno, da bi se določba novega 3. odst. 124. člena glasila: »Zavod osebne podatke, ki jih v skladu s tem zakonom potrebuje za izvajanje storitev in ukrepov APZ, namesto iz uradnih evidenc drugih upravljavcev, določenih v prvem odstavku tega člena, kadar sodeluje s centri za socialno delo po 3. odst. 174. členu tega zakona, pridobi iz zbirk podatkov, ki jih na podlagi zakona, ki ureja socialnovarstvene prejemke, vodijo in obdelujejo centri za socialno delo«.

Primerjave z dolžnostmi organov po ZDIJZ glede dostopa do informacij javnega značaja so povsem neprimerljive z našimi priporočili glede zakonskega urejanja obdelave osebnih podatkov. *Ratio* določb o prostem dostopu do informacij javnega značaja je namreč v transparentnosti delovanja države in porabe javnih sredstev – ne glede na to, na kakšen način je organ do določenih informacij prišel, medtem ko je *ratio* določb o obdelavi osebnih podatkov v varovanju pravice posameznika do informacijske samoodločbe in nedotakljivosti njegove duševne celovitosti - prav zato tudi varstvo osebnih podatkov predstavlja izjemo od prostega dostopa do informacij javnega značaja (ki sicer ni absolutna). Gre za dva povsem ločena koncepta, katerih skupna točka je navidezno res ta, da z obojim (z osebnimi podatki in z informacijami javnega značaja) razpolagajo tudi organi zavezanci po ZDIJZ, vendar pa je poenostavljanje, da so organi zavezanci po ZDIJZ že »distributerji informacij javnega značaja« in zakaj potem ne bi bili tudi »distributerji osebnih podatkov«, povsem neprimerno in kaže na nerazumevanje osnovnih principov tako varstva osebnih podatkov kot tudi dostopa do informacij javnega značaja.

S spoštovanjem,

Informacijski pooblaščenec
Nataša Pirc Musar, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka